Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

איין דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומערירען
אויף דער אדמינוסטראציאנס-אדרעסע בולעוואר נומ׳ 29 דעם עסטאנדע דעם לינקען פלאסעס.
דיא redaction befindet sich Ferdinandsplatz Nr. 29 im Hofe links.

דיעזע בלאטס ערשיינט
דרייטאגיג וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטעט
פיר עסטערייכ-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעלייהרי 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעלייהרי 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

Nr. 145. פינפצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, מיטטוואך יג כסלו ה׳תרמ״ד. Pest, den 12. Dezember 1883.

דאס מיש-עדע-געזעטץ אים אבער-הויז דור כנעפאללען!

אין דער מאנאטס-זיטצונג דעם אבער-הויזעס יאהרגאנג 185 מיטגלידער ערשיענען, אפעילע אבער-מיטגלידער יאהרגאנג ווי דעם יאהרגאנג 1867 נישט ביזאמען. — דיא פיעלען בישאפ צאנען דא מיט אלל אירהרן וואפען אין דען קאמפף אים דאס מיש-עדע-געזעטץ צו בעקעמפפען. האנדעלט עס זיך יא הייפטזעכטליך דארום, דער גישטליכקייט אירהרן אינפלוס איף דיא עדע צו ענטצעהען, אונד דאס דארף דיא גישטליכקייט נישט צולאסען.

דער ערשטע רעדנער יאר שומאר, פירסט פרימאס פאן גראן, ער שפראך נ ע נ ען דיא אנגאמטע דיעזעס מיש-עדע-געזעטצעס, שיל עס יאהרהר דער רעגיראן, אלס איר דעם שטאאטע שעדליך זיין, ווארד. דורך דאס צוויל-עדע-געזעטץ ווארד דער עדע-אינריכטונג, עדע הייליגקייט בע-נאמטען, דאס דעכט דעס לעבענס דאכטן זיך נישט פאם מענשען, זאנדערן פאן גאטט, דיא אמטליך דאס נישט דער שטאאט געשאפפען, זאנדערן בע-שטעהט דער שטאאט אינגעקעהרט גיר איס אי-נער גאטטס אונגאדר פאן אמטליכן. דיא עדע דארף דאהער נישט פאם שטאאטע אלליין בעאינפלוסט ווערדען, זאנדערן מיט דען דיענגען גאטטעס עבענ-פאלרס אין אינפלוס אינגעזאמט ווערדען. דיא צוויל-עדע-געזעטץ גיהענער אים אינטערעססע דעס שטאאטעס אדער דעס פאלקעס געשאפפען; דיא ״אדרע אבעראלל״ גענען דען ״הייליגען דעס פאל-קעס אינגעפרדט״; דיא ״אדרע דעס פאלקעס גע-דארבעט״ אינגאנאמרטס. דיא ״אדרונגען״ וואהר דער ערשטען פראגאנאדען. דיא ״אדרונגען״ אבער דער פראגאנדיסטען דער פראגאנדישען גאנצען פאלרשטענדיג. גערעכען; דיא גאטטעס-פאלרס אין אינגאנדיגען דאס מיט דער פעראנגעזעטצ

ווירקליך צו איינער אנקלאגע נעגען דיזועלבען פאן אנפאנג אן קיין איינציגער האלטפנקט פארהאנ-דען וואר. —

* (דיא רייכסטאגסבריעפע אין אמטליכע אויסגאבע.) דיא רייכסטאגס-קאמיסיאן, וועלכע פאר געפטערן דאר-איבער צו גערעכט געווארען, אב מאן דעם אנזוכען דעם גערעכטעם וועגען איילעפערונג דעם ווער-תאיא נאכקאמען זאלל, האט איהר גושאכטען פאלגענדערמאסען אבגעפאסט: „ביא ערעד אנ-קלאגע, וועלכע דאס שטראפגערעכט נעגען איינען דעפשיריטען ערהעבט, מיט דיא קאמיסיאן צופרידט אונטערזוכען, אב דיא אנקלאגע בעגרינדעט וויא אונד אב מאן נכט בלאס איינע סעקרעטריא נעגען איינען דעפשיריטען בעאבזיכטיגט. נון, נאכדעם ווייר דיא אכטען נעגיא דורכשטיריט האבען, פערשאפפ-טען ווייר אונס דיא איבערצייגונג, דאס ווייר מיט קיי-נער לעעדיגען „סעקאטור", זאנדערן מיט איינער בע-גרינדעטען אנקלאגע עס צו טהון האבען. דיא פער-אנטווייאונג דער טשאנגי-גערדער האט אים לאנדע פיגלכעס איינזוהתען הערפארגעפען, זיינע שטעל-לונג אלס אבגעאדענעטער קאנגטע דען יולאיס וועדהאיא נכט שטעהן נעגען דען פערדאכט. דיא פערדעכטיגונג נעווארן פעלמעהר נאך אונד נאך אן איסדעהונגג. ווייר מיסען דאהער דען וועדהאיא דעם שטראפגערעכטע איסלעפערן, דענן ווענן דער פערדאכט בעגרינדעט איזט, דאנן ווערדעט דאס ווייר נעגען זיין איינעגעס אנזוהתן, נעגען דיא אינבעפעלגע-טע עהרע זיינער מטגלידערע, ווענן עס איינען זאל-כען מעגשען, דער איינעס נעפאהרליגען פערבעכעגס פערדעכטיג איזט, אים רייכסטאגע הולדעט אינד איהן נאך שטעצט."

* (דיא מטארבייטער דעס „פיגעטלעגשטעגיז") ווער זיינד דיא מטארבייטער דעס „פיגעטלעגשטעגיז" לוטשער אינגעראהטענע קינדער, וועלכע נעגען איהרע איינעגען עלטערן אונד נעגען איהרע איינעגען אינד שייבען. פיהרער ווארן מארין שארפ דער הייפס-מטארבייטער דעס „פיגעטלעגשטעגיז", וועלכער דיא איממער „מאריצכא זאלל לעבען!" טשולדיג וואהרהע. עעטצט איזט נון דער זאהן דעס ניי-פעסטער ראבבינערס בערטהאלאן סטעפעגז, דער זיינען איינעגען שטאמם בעשטעהט, מטארבייטער דעס „פיגעטלעגשטעגיז".

* („אונזערע צייט".) זא איזט דער טשטעל אינזערעס גיטען ראבבאנס. מיט דעסען לוי-פערונג ווייר גלייך נאך בעגרינדונג דעס „בי פאן בכרך" בעגעגנען ווערדען. דיזוער ראבבאן עגנ-שפריכט נאגיז זייגעס טשטעל „אינזערע צייט", וויל אין דעמזעלבען אייסר אינזער שאפפענדען ע-עזעהלונג דיא גאנצע יידישע געשיכטע אינזערעס אהרהונדערטס ערטהאלטען איזט. עס איזט גע-ווייסער-מאסען אין צישגעמעסער ראבבאן, דא אין דעזעלבען איך דיא עגטשטעהונג דעס אנטי-סע-מיטיסמוס אונד זיינע עגטוויקעלונג „אהרהייטס-געדיא אונד איינפיהרלוך געשילדערט ווירד. ווייר

ווירקליך דאהער דיזען ראבבאן איך דעגיעגענען, וועלכע דערארטיגע ראבבאנ-ליעבעס-געשיכטען נכט גערנע לעזען, אויף דאס אנגעלעגענטליכסטע עמפ-פעהלען, ווייל דערזעלבע אין פארטליכעס לעהר-בוך דער געשיכטע אונזערער צייט איזט. ווייר ווער-דען אונס בעשטרעבען, דאס דיזעזר ראבבאן, נאכ-דעם ער אין אונזערעם בלאטטע ערשיעגען זיין ווירד, אויך אין איינעס אינגארישען בלאטטע ערשיעגען זאלל. דענן דיזעזר ראבבאן דורפטע מעהר געגען דען אנטי-סעמיטיסמוס ווירקען, אלס אללע ביזהער געגען דענזעלבען ערשיעגענען לייטארטיקעל.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער-פרייז.

קארן (נייא) 7.70 7.95 גולדן.

גערסטע, פיטטער-וואארע 6.90—7.40 גולדן מאלץ-וואארע 7.75—8.50 גולדן.

קוקורוץ 6.70 גולדן.

האפער (נייא) 6.50—7.10 גולדן.

רעפס פער איינזטפ-פעסטעמבער 1884 צו 14½ 14.50 גולדן.

מעהלפרייז (פער 100 קילאגראמם אומטט זאק, פרייא אב פעסט): נו 0: 19 גולדן — קר. נומ' 1: 18 גולדן. 40 קר, נו 2: 17.2 גול. 80 קר, נו 3: 17 גולדן 20 קר. נו 4: 16 גולדן 20 קר. נו 5: 15 גולדן 40 קר. נו 6: 14 גולדן. 50 קר. נו 7: 13 גולדן 60 קר. נו 8: 12 גולדן 60 קר. נו ½ 8: 11 גולדן. 40 קר. נו ¼ 8: 8 גולדן 70 קר. פיינע קליע 4.50 גולדן. גראבע קליע 4.70 גולדן.

הילזענפרוכט: פערסכע אונגארישע 11, גול. לומפן 14—18 גול. פיזאלען גראבע וויישע 9.50—10.50 גול. צוויבעל-באדגען 11 — 12. גול. אדאם ווייזע 7.25 גול. ווייזע בריין 12.—13, גול. מאהן גרייזע 27. גולדן. בלויע 29—31 גולדן. קימעל 29 גולדן. האנפזאמען — גول. ווירקען 7.50—8 גولدن. (אللעס פער 100 קילאگ.)

קארטאפפעלן צו 2.40—2.50 גולדן.

שפיריטוס. נייע מעטהאדע, אים קליינען 31.75, אים גראסען 31.25 גולדן. אלטע מעטהאדע — גول. אللעס פער 10000 ליטער פערצענט.

צוועטשקען: באסגישע פער דעצעמבער אין 16,53—17.— גולדן. פערבישע 17 17,86 גולדן.

צוועטשקע נומ 22.50—22 גول.

נוסס 15. 17 גולדן.

האנינג געלטיישטער צו 40 גולדן.

וואכס אדעניער צו 136—138 גולדן.

קנאפפערן אנגארישע פרימא 17.—17.50 גולדן.

ווייזע שטיין 54—68 גول. יע נאך קוואליטעט.

ריבאל צו 45. פער מעטצ.

רעפס-קוכען 6.50 גולדן.

אינשליט (חדש) 51.50—52.50 גולדן.

פעטראל אדאם 26.75 גולדן.

שאפ-פל אלל אין פארגער וואכע וואיזדען 20000 שטיק פערשיעדענער נאמענגען פערקופט. אונד צוואר: דייטשיאللעטע 2.80—3.30 גולדן, באטשקע אונד באנאטער 2.30—3.10 גول. פער מאאר — פערבישע 138—144 גולדן. טירקישע, מאצעדאנישע אונד באסנישע 46—48 גולדן. פער 56 קילאگ. (אللעס פער 2 פערצענט ראבאטט.)

לאמם-פל אللע, קראאטישע לייכטע 85—90 גולדן. שווערע 110—120 גولد. דייטשיאللעגע 55 — 65 גولد.— (אللעס פער 102 שטיק.)

נאיס-פל אللע צו 70 גولد.

קיטצפל אللע: שווערע 160—165 גولد. לייכטע צו 70—75 גولد. פער 100 שטיק.

הענגעלינגע צו 175 גولد.

הייטע פער 100 קילאگ. טראקענע אינגארישע אפפען-הייטע — קילאگ צו 108—110 גولد.— דעטטא קוה-הייטע — קילאگ 105—108 גولدען פער פאאר.— ראסהייטע 12.50—18.50 גولدען. — קאלב-פעللע אינע קאפפע-גولد' מיט קאפפען.

לעדער נעפאקטעס פפנגלעדער פאן 24—26 ק' — גولد. — איינמאל פערזעטצע טערצען פאן 10—14 קילאگ 165—168 גولد. צווייטמאל פערזעטצע טערצען 18—19 קילאگ צו 164—166 גولد. אונד דריטמאל פערזעטצע טערצען 20—22 קילאگ 168—170 גولد. — אבער רלעדער: קוה-הייטע נעגערבטע 5—6½ קילאگ 215—215 גول. נעגאנגע 6—7 קילאگ 210—230 גولد.

קאלב-פעللע. נעגערבטע 6—9 קילאگ 250—275 גولد. בראונע 10—12 קילאگ 435—460 גولد.

שאאפפוולעللע אין פארגער וואכע וואיזדען נעגעבען שווארץ, עס וואיזדען 300 מטרצ' פערקופט. אי צ' האמבורגער איינזיר פר שוך 109—110 גول. אונד נעגאדען. לייכע באנאטער צינגאיא צו 50 — 51 גولد. (אللעס פער 56 קילאگ.

יינענער-פרייז.

וויינצען. פערקופט וואיזדען 20000 מעטערצ' פרייזע: אינגארישע-וויינען 77—82-קילאگ 10.10—10.75 גول' פער מעטערצענט.

קארן, אינגארישע 69—72-קילאگ 8.30—8.50 גولد' פער מטצ.

גערסטע סלאוואקישע 60—64-קילאگ 8.60—11. גولدען.

האפער אינגארישע 7.25 — 7.35 גولدען פער מעטער-צענטער.

קוקורוץ 6.80—7. גولدען —

ווייזע נומער 0: 19.75—20.75 גولد. נו' 1: 19.25—19.75 גولد. נומ' 2: 17.25—18.25 גولدען. נו' 3: 16.50—17.50 גول' אللעס פער מטצ.

קארן-מעהל נו' 1: 14.75—15.75 גولد. נו' 2: 12.25—13.25 גولد' פער מטצ.

שפיריטוס 31.75 — 32 גولدען פער 10000 ליטער-פערצענט.

ריבאל 42.25—42.50 גولدען פער 100 קילאگ.

לאמטע-צעזונג פאם 7. דעצעמבער 1883.

בודאפעסט	75	15	71	14	45
לינץ	39	5	39	72	15
טריעסט	29	81	28	85	90

פערانטווארטליכער רעדאקטער: מאר בריי.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעللע.

ווייצען (נייע)	קוראנטען פר. הקטאליטער	פער 100 קילאגראמם	פרוכט	קוראנטען פר. הקטאליטער	פער 100 קילאגראמם
נאדר-אינגארישער	75	.	קארן	70 —	7.80 8.10
"	76		גערסטע מאלץ	62	
"	77	9.35 — 9.40	" פיטטער	62	7.25 — 7.50
"	78	9.40 — 9.45	האפער	40	6.5 7.05
"	79	9.50 — 9.55	קוקורוץ באנאטער	75	6.40 — 6.70
"	80	9.60 — 9.65	קוקורוץ	73	6.60 — 6.65
"	81	9.70 — 9.75	רוגען		6.80 7.10
מעטטער-נאדרען	73				
"	74				
"	75	9.60 — 9.65			
"	76	9.70 — 9.75			
"	77	9.80 — 9.85			
"	78	9.95 — 10 —			
"	81	10.05 — 10.10			
טהייס	73				
"	74				
"	75	9.70 — 9.75			
"	76	9.80 — 9.85			
"	77	9.90 9.65			
"	80	10 — 10.05			
"	81	10.10 — 10.15			
וויסענבורגער	73				
"	74	9.60 — 9.65			
"	75	9.70 9.75			
"	76	9.80 — 9.85			
"	80	9.95 — 1 —			
"	81	10.05 — 10.1			

וויינען	פער הקטאליטער	פרייז-אחר	
נאדר-אינגארישער	75	10.50	
"	76	—	
"	77	6.70	
"	78	—	
"	79	7.26	
"	80		
"	81		
טהייס	73		
"	74		
"	75		
"	76		
"	77		
"	80		
"	81		
וויסענבורגער	73		
"	74		
"	75		
"	76		
"	77		
"	80		
"	81		

קומורוץ	מאלע	
גערסטע	מאלע	
האפער		
רעפס		

זאמען מעהל			
נומער			קר. פר.
0			19 —
1			18 40
2			17 80
3			17 20
4			16 20
5			15 40
6			14 50
7			13 60
8			12 60
9½			11 50
שפיריטוס: אלטע מעטהאדע פרומדפפר			34 —
" נייע " קראאטפפר			31 —

קורז-טאבעللע פאם 7. דעצעמבער.

געלד-קורז	קר.	אל.	ראזע.	קר.	אל.
וויענער-וואהרונג	100				
דיוקאטען	8	68	מאנטלרים לאנד צו 2 גولد.		23 50
פרנסנסדר-אינגארישע 8 גولدען גולד.			פרנסנסדר לאנד " 100 "		126 50
שווץ (20 פראנקען)	59	1	דייטשע " " 2 "		50
נאפאלעאנס	59		ראנדישע " " 20 "		26 50
דייטשע רייכסבאנקנאטען	59	20	ווירטעמבערגער " " 2 "		4 —
מארק-שטיקע	11	82	אינגארישע רייטשסרענטע צו 100 גولد.		113 10
פאפיר-רובל		16	פרוסישע רובל		109 80
			וויענער-וואהרונג		125 —
			ראזע		
			1854-קר 4-פרעצענטיגע שטאאטס-לאנד	121	—
			1860-קר. לאנד	134	—
			דעטטא "	140	—
			1864-קר לאנד צו 100 גولدען	167	—
			דעטטא " 50 "	66	—
			אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	41	—
			באנאטער באנאטער	70	—
			טיטהייסער-לאנד	172	—
			קרויאטיש-לאנד	56	—
			לאנדס-לאנד צו 40 גولدען	110	—
			אונגארישע אייזענבאהן-אקטיען	131	—
			אייזענבאהנען-אנלעהען-אונגארישע	97	—
			אונגארישע לאנד	17	—
			פפאנדבריעפע דער אונגארישען באנק.		
			דרעסדנער לאנד צו 5 אין-לאנד פערצענט	19	—
			אנטאר לאנד " 40 "	3	—
			פארלאנד לאנד " 40 "	5	—
			וויאלאס לאנד " 10 "	20	—
			מאלס לאנד " 10 "	52	—
			וואלדענבערג לאנד " 20 "	32	80
			פס.-לוטאאס לאנד " 40 "	47	—

	קר.	אל.
דער אינגארישען אינגענדאהן-אנלעהען צו 5½ פרעצענט	101	75
דער אינגארישען אللגעמיינען באנק-אקטיען	88	50
דער אסט-באנען	97	—
" נאר-אסט-באנען	147	—

Eigenthümer und verantwortlicher Redakteur: M. REIS.

Budapest, 1883. Druck, v Moritz Burian Waitznerboulevard.

אבסאלוטען רעגערונג האט דער עיילינג אבער־האבביער פון פרעסבורג, אלס אבער־הויפט דער ישיבה, מיט דערזעלבען נאך פייעם ערמעססען שאלטען אונד וואלטען קאנגען. עס פיעל גיעמאנ־דעם איז, אין דיא איגנדען אנגעלעגענהייטען דיע־זער דיין יידישען האשולע זיך הינציטעגגען! — עטצעט נון, אין דער צייט דער אנגענאנגטען לעדר־אונד לערנ־פריהיט, פאללט דעם קולטוס־מינס־טער, דעם משגיעיע דער קאנשטיטוציאנעללען אינגאריישען רעגערונג, דער אינגוליבע נעדאנ־קען איין, דעם פרעסבורגער אבער־האבבער פארצישרייבען, יעלכע בחורים ער אין זיינע ישיבה איפגערעמען דארף אונד ווערכע ניכט; נאך מעהר: דיא ישיבה וואירדע זא־נאר אינטער אינמשטעלבארע איפזיכט איינעם שיר־אינשפעקטארס געזעטצט. דער צי ערער צייט זיר אין דיא איגנדען אנגעלעגענהייטען דער ישיבה הינגעמישען קאנן אינטער דער איסרערע, ער מיססע דארבער וואכען: אב דער מינסטער־אל־עדיל בעצייהונג דער גמנאזיא־ארער ערעל־שול־געגנד־מיסס אין בחורים, דיא אין דיא ישיבה איפגע־נאמען ווערדען, איר געוויסענהאפט איינגעדאל־טען וואירדע. איינע זאלכע בעפארמירונג דער ישיבה בחורים איינע עמפפינדליכע פערלעטצונג דער ערבסטשטעהונגס דיעזער האבשולע, זא איינע פערלעטצונג דער גאנצען איטזאנאמיע דער ארטהאדאקסען יודענהייט אינגארנס אונד יעדענג־ליינגנס. אינדעם הערר פון דר. ט ש אין וויען מיט גנייאהנטעם איפער דיא ראשע בעווייסונג דיעזעס אבערלס אין דיא האנד גענאממען, האט ער זיך דורך דיעזעס זיין עיפאלגרייכעס איפטרעטען אים דיא געוואמטע אינטראדאקסע יודענהייט אין נייעם, אינשטעבליכעם פערדיענסט ערוואר־בען ווערכע אלדערדינגס דיא פאללסטע אנערקענונג פערדיענט.

(דאנע יעגען אנט־פערהאנדלונג אים וויען וואר בערייטס: „צוייא דיעזע יידישע נעשעפטס־לייטע, נאמענס הערמאן דאמאנט אונד יונגער גרינצייג, גינגען אם 2־טען אכטבער נאכסט איין דער שטראסע, דיא אינגען צוייא פריאנען בעגעגנעטען. דיעזע אינבעקאנגטען דיעזעס אינגען נון צו: „אייך זיי־יידען, אייך שיינס־יידען אונד אייך נאך אנדערע בעשעפפיגען, אינגען דער וויען דעם דען אנגעגאנגען־ריישען צו: „וואס יזאללט אייך דענן אייך טראגטער — דיא גיבט עס אבער עיסטס מיט דען בעשעפפיגונגען דאס אונד עס בעגאנגען אין פיסטס־באיער שראנדאר, בין גיטקלטעריייבט באלד דא־ריין איין „אבמאגן דאס. דעם „אבמאגן שטעללטען זיך דיא ביידען שראנדאר־מאבער פאר אלס דר־פליסגער אונד באראן פאן בילאיז. דא דיעזע אבער אייך יעמצט איהרע שטיפפטייען ניכט איינשטעל־לען וואללטען, זאה זיך דער „אבמאגן גענאהטיגע, ביידע צו אדרעסירען. ביא דיעזער געלעגענהייט דיעזע אבער באראן בילאיז דעם „אבמאגן צו: „איך בינטטע זיא, וואס געהמען זיא זיך דענן דיעזער זיי־יודען אן!“ וועהרענד ביראיז צום פאליצי־אמטע גע־פיהרט וואירדע, ריעף ער פארטווערענד: „איך בין באנק־בעאמטער אונד באראן, דאס אבער זיגד ע ר ן; מאן הענטע שאן לענגסט דיא יודען אים עסטערריך איסווייזען מיססען!“ — דיא פאליציא וויינטטע נון דיא אנקלאגע צו ערהבען וועגען בע־ליידיגונג אינער קאנפעסיאן, דאך דער שטאמפס אנוויאכטיגאנד דיעזע אנקלאגע ניכט פיר בערעכ־תיגט אונד ערהאב בלאס געגען באראן בילאיז דיא אנקלאגע וועגען דיעזעס שטרעפלינגס בעגעהמענס דעם „אבמאגגע געגענאיבער. — אין דער פיר־פאסענען וואבע נון קאם דער געגנעשטאנד צור גערינטליכען פערהאנדלונג. ביידע אנגעקלאגטען פערטהייידיגטען זיך דאס זיא בעריישט „איך בין אונד דיעזע אבגעגאנגען אונד באראן פאן דען גאנצען פאר־פאללע אין דער נאכט פאס „טען אכטבער. זיא גאנגען דאס זיא גיך אנט־בעטטען געווענען אונד דאריבער גיר אין בעריישטעם צישטאנד אים דיא יודען שיפפען לאנגטען. — דאס איזט אבער ניכט וואהר. דענן אלס דער באראן ביא דער פאליציא געפראגט וואירדע: „ווער ער זיא? דא אנטוואר־טעטע ער שטארק: „אמטראב; קיין יודע!“ — דא ווערדע מאן דאך, דאס דיעזער מענטש דורך אונד דורך אין יודענפיגר איזט. — אייך בעצייהלטע דעם דר־פיסגער שטעללטע עס זיך הערנס, דאס ער אייך אים ניכטס־ריגען צישטאנדע אנט־בעמעס איזט. דייא מאגד נאך דעם פארפאללע פאס „־טען אכטבער נאכטס טראט ער נעמליך דען ערזעהנטען הער־מאן דאמאגגע אין אינעם גאסטהויזע, דר פיסגער גאנגע אונד אלד דעם וואירדע פיסגער פאס גערינגטע געגעלר פיסגשפארגען: באראן בילאיז ערארט ערהעלטע וועגען אינגאנשטעהונגען בעגעגנטען דעם „אבמאגגע געגענאיבער אינע שטראסע פאן 20 יודען, דיא אים פארלע דער גיכט־אנגעגאלטען אין מאגע דאסס־שטראסע פיר־וואנדערטע וואיר.

— „דענן דאס פיר־ערזעהנטע שטאר־ק ע ר.) אים בערהן וואיר געמעלדעט: „מאן האט דעם האפפרעגער שטאבער וועגען דעם בע־לייגער האפפס דיא „אדר געלאסען: „ענטוועדער וועגע פיר־ערזאלט וועגע פיר־ערלייגען, אדר אבער וועגע שטעללטע אלס האפפרעגער אפגעגעבען!“ —

פליסגער אונד באראן פאן בילאיז. דא דיעזע אבער אייך יעמצט איהרע שטיפפטייען ניכט אינשטעל־לען וואללטען, זאה זיך דער „אבמאגן גענאהטיגע, ביידע צו אדרעסירען. ביא דיעזער געלעגענהייט דיעזע אבער באראן בילאיז דעם „אבמאגן צו: „איך בינטטע זיא, וואס געהמען זיא זיך דענן דיעזער זיי־יודען אן!“ וועהרענד ביראיז צום פאליציי־אמטע גע־פיהרט וואירדע, ריעף ער פארטווערענד: „איך בין באנק־בעאמטער אונד באראן, דאס אבער זיגד ע ר ן; מאן הענטע שאן לענגסט דיא יודען אים עסטערריך איסווייזען מיססען!“ — דיא פאליציא וויינטטע נון דיא אנקלאגע צו ערהבען וועגען בע־ליידיגונג אינער קאנפעסיאן, דאך דער שטאמפס אנוויאכטיגאנד דיעזע אנקלאגע ניכט פיר בערעכ־תיגט אונד ערהאב בלאס געגען באראן בילאיז דיא אנקלאגע וועגען דיעזעס שטרעפלינגס בעגעהמענס דעם „אבמאגגע געגענאיבער. — אין דער פיר־פאסענען וואבע נון קאם דער געגנעשטאנד צור גערינטליכען פערהאנדלונג. ביידע אנגעקלאגטען פערטהייידיגטען זיך דאס זיא בעריישט „איך בין אונד דיעזע אבגעגאנגען אונד באראן פאן דען גאנצען פאר־פאללע אין דער נאכט פאס „־טען אכטבער. זיא גאנגען דאס זיא גיך אנט־בעטטען געווענען אונד דאריבער גיר אין בעריישטעם צישטאנדע אים דיא יודען שיפפען לאנגטען. — דאס איזט אבער ניכט וואהר. דענן אלס דער באראן ביא דער פאליציא געפראגט וואירדע: „ווער ער זיא? דא אנטוואר־טעטע ער שטארק: „אמטראב; קיין יודע!“ — דא ווערדע מאן דאך, דאס דיעזער מענטש דורך אונד דורך אין יודענפיגר איזט. — אייך בעצייהלטע דעם דר־פיסגער שטעללטע עס זיך הערנס, דאס ער אייך אים ניכטס־ריגען צישטאנדע אנט־בעמעס איזט. דייא מאגד נאך דעם פארפאללע פאס „־טען אכטבער נאכטס טראט ער נעמליך דען ערזעהנטען הער־מאן דאמאגגע אין אינעם גאסטהויזע, דר פיסגער גאנגע אונד אלד דעם וואירדע פיסגער פאס גערינטע געגעלר פיסגשפארגען: באראן בילאיז ערארט ערהעלטע וועגען אינגאנשטעהונגען בעגעגנטען דעם „אבמאגגע געגענאיבער אינע שטראסע פאן 20 יודען, דיא אים פארלע דער גיכט־אנגעגאלטען אין מאגע דאסס־שטראסע פיר־וואנדערטע וואיר.

— „דענן דאס פיר־ערזעהנטע שטאר־ק ע ר.) אים בערהן וואיר געמעלדעט: „מאן האט דעם האפפרעגער שטאבער וועגען דעם בע־לייגער האפפס דיא „אדר געלאסען: „ענטוועדער וועגע פיר־ערזאלט וועגע פיר־ערלייגען, אדר אבער וועגע שטעללטע אלס האפפרעגער אפגעגעבען!“ —

דעם העטטע שאן פריהער געשעהען זאללען, דא איין זאלכער פרעדיגער דעם בערלינער האפפ וואירק. לך נור צור האבסטען שאנדע געריכט!

* (מיין שלעכטער וויטץ!) אין דער זיטצונג דעם אבער־האוזעס העולט איין בישאף איינע רעדע נעגען דיא מיש־עהע, אין וועלכער ער אונטער אנדערם זאגטע: „דא איינע מיש־עהע איזט נור איינע צייטליכע, דויערט נור איף דיעזער וועלט; דענן אין דער אנדערן וועלט קאממט דער כריסטליכע טהייל אינס פאראדיעז אונד דער יידישע טהייל אין דיא האללע!“ — דא ערהאב זיך איין יונגער נראף אונד רעף: „עטצט וועדע איך ערסט דעכט איינע מיש־עהע איינגעהען. איך האבע בייד־דער נ־ניכט געהיראטעט, ווייל איך אימער פרעכטע־טע, דאס איך מיט דער פרייא איך איף יונגער וועלט צוזאממען ווערדע בלייבען מיססען; „עטצט אבער ווערדע איך איינע מיש־עהע איינגעהען, אונד וועגן מיין וויב שלעכט זיין זאללטע, זא ווערדע איך מיר דאמיט טראסטען; דאס איך זיא האבסטען אייף דיע־ער „וועלט הולדיגן מיס, ווערדענד איך אייף דער־אנדערן וועלט שאן דורך האבען ווערדע!“ „א עס וויירד מיר זאגאר פערגעגען מאכען, דיע אונד דא איינגען בליק אין דיא האללע צו געבען אים צו זע־הען; וויא מיין „ווייב: „ווייסטע אים לעבען זא ווערדע איך אים לעבען אין האמטע, גנעמעהר אין דער האללע דיא גראסען פרעגען ערהולדען מיס. — „אבערגעגען פרעכטע איך, דאס וועגען דיא מיש־עהע איינע זאלך גראסע זינדע איזט; „וויא דער בישאף וועגען דאך קיינע זא גראסע זינדע זיין, דא דער כריסטליכע טהייל טראטען דיעזער זינדע דאך אים פאראדיעז איינגאהמע פערעט; „פערעטצונג צום „אייפווהר“ אונד 10 אנגעלאגטע וועגען „אייפווהר“ אללין, אללע דיעזע פערגאבטען אידרע פערבריע־בען אין סיגעטואר (שאמאר־לאמשאט.) אים דען אנגלאגע־אכטען געהט הערפאר, דאס אין סיגעטואר אים פערלייגע דעם פערפאסענען אמטערס „ווערדאלט וועגע־פערליכע קונדגעבונ־גען שטאטטגעפונדען, אינסבעאנדערע שפעלטען

ערגעגן דער 10 דער אינשולדיג אינגעקאנטגען וויירען אייף אייגע וואגשאלע אונד דיא דער מאגען גיגעגע אונד אייגעם בייסבאמאלע אייף דיא אנדערע וואגשאלע דענן — דאנגען דיעזע אינגיגען וועלען. עגע הילגען דיא זיך פיר אידען גלייכען גאנפפערס, אינזוויעגען; וואהרליך, נין! דאס בלוט דיעזער אינשולדיגען שריעט צו גאטט אים דאגע, אונד דיא מארדער וואללען עס בוסען!

דעטצטעס קאפיטעל.

נאכדעם זיך נון זא דיא אינשולד דער יודען קלאר וויא דער טאג הערייגעשטעללט, וואללטע מאן דאך גלי־בען, דאס דיא יודען אפארט פרייגעשפראכען אונד דיא בייסטיגען יודען־מארדער אונד מארדער שטרעגגע בע־שטראפט וואירדען וועגען. אבער ח י ל ט ע וועדען דיא יודען־מארדער ניכט בעשטראפט, וויא דעטטע דיגס אלא אפ 70 אחדען גשעטען וואללען! דיא יעלט־גנטען יושט אונפארטייאיש צו גערייכטע אונד מיט איך מאיגען אונד לאגגען דיא יואהרהייט זאגען; אונד דיא זאגט אייך דעם קאיזער יזיאלף דיא בשטעגע יואהרהייט נאך דיעזע בייסט עס: נאכדעם זיך דיא אינשולד דער יודען אין דיעזער בלוט־בעשולדיגונג הערגעגשעללט, האט מאן בעאנטראגט, דיא אפן דען יודען גערייכטען גשעד דעגעגל. בען אייגגעגשטאנען, אבער דיא יידען־פרייגע יואללען אפן אייגע אייגגעקיישאפטען דער גשעד גשעד אן דיא יודען גיגגטס יוסטען; דיא בעאנטראגטען פעלדערה, דיעזע גשעד פיר דיא קאסטא דעם קאיזערס אינגעגיגען! קאיזער יזיאלף יואללטע אבער דיא דען יודען גערייגען גשעד גיגגטס־מען, יואגדען יוגשען, דיא יידישען גשעד אונ־טער דיא אינען בייסטען צו פערטייילען. ער יואגטע בעס־טע דיא אינען בייסטען אונד אנדערע אינגעגיגען אונד אנדערע אינגעגיגען אונד אנדערע אינגעגיג

קרבע הערשפּבעשוואָרען. עס איז אינ געפאהר פיר דען שטאאט, ווענן ער דען קאמפף ג ע ג ע ן ד י א ר ע ל י ג י אָ ן אי־נ־מ־מ־ט. דענן וואס מאכט דענן דעם פאלקע דיא שטאאטס־געזעטצע היילוג? דאך נור זיינע רעליגיאָן, דיא איהם דיא רעשפעקטירונג דער שטאאטס־געזעטצע בעפעהלט: אבער דאָרט, וואָ דיא מאיעסטעט גאטטעס בים פאלקע נישט מעהר הייליג איז, דאָרט איז אויך דיא מאיעסטעט דעם הערשערס אונד דער שטאאטס־געזעטצע נישט מעהר הייליג.

אן דער גיפסטרינגען זשטונג דעם אבערהויזעס שפּראכען נאך דיא גראפען אהאנן צוראקי אונד יולאיס אונדראשי: יענער ג ע ג ע ן אונד דיזער פ י ר דיא מיש־עדעל.

גראף יולאיס אונדראשי זאגטע: דיא גענוגער דער מיש־עדעל בעריפען זיך איף דיא שטיממע דעם פאלקעס, וועלכעס עבענפאללס פאן דער מיש־עדעל גיכטס וויסען וויל. אוך האבע אלד מיין לעבען גיכט פיעל איף דיא שטיממונג דער פאלקסמאסען גענעבען, ווייל אוך אימער גנייאסט, דאס דער פאלקס־הייפע גיכט וויס, וואס ער איינטליך וויל. דיעזעס ווערד געוערדע פיבלדיקס: האט עבען נאך מיין גענוגדעס אינטהייל. דיעזער פאלקס־הייפע גיהיבט איינעס זאג־הייפען, דער פאס וויגדיג דער־אונד היז־געשיעבען ווירד. אלס מאן דיא ערסטען בייסטען צום שיטערהייפען פיהרטע, דא וויבצטע דאס פאלק דיזעס גרייזאמען שוישפעלע זיינען בייפאלל צו. ווענן מאן דעם פאלקע גשעעס טהוט, דאנן שריעט עס ערסט עכסט. מאן פרבטעט, דאס בייא דער מיש־עדעל דער יודישע אלדעס יודיש מאכען ווירדע, אך גלייכע ווערדע, דאס דיא יודען עדער צו בעפרכטען העטטען, דאס דער בריסט־ליכע טהייל אלדעס בריסטליך מאכען ווירדע, דא דאך דאס בריסטענטהום אים לאנגע דיא שטערקע קאנפעסיאָן בילדעט!

מוניסטער - פרעזידענט טומא מערקטע נון באלד דאס דיא מיניסטער מיטגלידער דעם אבער־הויזעס גענגען דיא מיש־עדעל שטיממען. ווערדען. ער הייבט דאנן איינע גראסע רעדע צו גיסטען דעם מיש־עדעל־גענעזענען אונד דאנקט דער גיסטליכען דאס דיא מיש־עדעל אלס אבגעדענקטע דעם אבערהויזעס אונד דאס דיא מיש־עדעל דיא שטיממען אלס אבגעדענקטהום אים לאנגע דיא שטערקע קאנפעסיאָן בילדעט!

מוניסטער - פרעזידענט טומא מערקטע נון באלד דאס דיא מיניסטער מיטגלידער דעם אבער־הויזעס גענגען דיא מיש־עדעל שטיממען. ווערדען. ער הייבט דאנן איינע גראסע רעדע צו גיסטען דעם מיש־עדעל־גענעזענען אונד דאנקט דער גיסטען דעם מיש־עדעל־גענעזענען אונד דאנקט דער גיסטליכען דאס דיא מיש־עדעל בריגגען זאללטע, וא ווירד ער איף דער איינפהרונג דער אללגעמיינען אבגיבונגען אבגיבונגען־עדעל בעשטעהען, ווענדע אים אבגאנגדעצטע־ווין איף איינע גראסע מאראָ־ישע אנגעגאנגען.

— דאך אללעס בישטען אונד אללע דיא־הונגען מיטאם נישטען נישט אונד אלס עס צור אבשטיט־מונג קאם, שטיממטען, פאן 212 מיטגלידערען דעם אבערהויזעס נור 103 פיר דיא מיש־עדעל, ווערענד 109 דאגעגען שטיממטען. דיא מיש־עדעל וואירדע דעמנאך אים אבערהויזע מיט איינער זעקס־שטיممען־מאָראָ־ישע פערוואָרפען.

זאמיט איזט דאס מיש־עדעל־געזעטץ, דאס אים אבגעאָרדנעטען־הייזע מיט איינער זאלך גראסען מאָראָ־ישע אנגענאמممען וואירדע, אים אבערהייזע דורכגעפאללען. — וואס ווירד נון געשעהען? דאס אבערהייז ווירד דאס מיש־עדעל־אבגעאָרדנעטען־הייז דאָ. פאן פערשטענדיגען, דאס עס דיא מיש־עדעל פערוואָרפען האט — אונד דאס אבגעאָרדנעטען־הייז ווירד ערשטע יסט איף דיא איינפהרונג דער אלל־געמיינען אבגיבונגען צוויילל־עדעל דריגגען. דאס אבערהייז ווירד פאן דיעזער אללגעמיינען אבגיבונגען־צוויילל־עדעל נאך ווענגער ווייסען וואללען, — אונד זאמיט איזט קיינע איינזיכט פאראנדערען, דאסס דאס מיש־עדעל־געזעטץ נאך ווערענד דער דריטע דיעזעס דיסקוסיאָנס צור גולטונג גלאנגט.

גרייאהרלך ספּרעכט אין זאלכען פעללען, וא פערשטען דעם אבגיבונגען־אונד אינטערפרעטיראונגען־פערשיעדענהייט עגשטעהט, דאס אינטער־הייז זיינע אבגיבונגען־דיסבוטירטען, נון, טהאט איזט איף נוכטס דער מאנן, דער זיך זא לייכט אים דעם וואנ־טעל ווערפען לאסט. ער ווירד נון ציינען מיססען, דאס נוכטס דיא גיסטליכען אבער דאס לאנד דע־גערטס, אנדערען עי אונד זיין מיניסטעריאלס, עטעטע ערסט ווירד ער ווערטער פיר דען אנטראג. דאנ־ליך האט זיינע מאיעסטעט, אונזער ערהאבענער הערשער, דען גלייכענסטיגען זיינען דער עסטער־הייס־אנגאָ־ישען מאָנאָ־כיע ווערדעראלט זיינע אללערהאכסטע גנאדע אנגעדייהען לאססען. אונד האדע גנאדע יאר עס איף אינטער אנדערס, דאס איף אנדערונגע דעם האפ־ווערסלערס הערדען אונ־דאבגעבען־סטיممען. — אין דער פרעסבריגער פרעסבריגער שיבה איין גראסעס אונדערבעס אין דער ציט דער פעסטיגונגען אונד אנדערען אנגעגאנגען אונד אנדערען אנגעגאנגען אונד אנדערען אנגעגאנ